

**GENEL
SAĞLIK-İŞ**

Genel Sağlık ve Sosyal Hizmet
Kolu Kamu Çalışanları Sendikası

GENEL SAĞLIK-İŞ **BÜLTENİ**

OCAK 2025 / 1. SAYI

BAŞLARKEN!

Sendikal hak ve özgürlükler tüm emekçilerin hakkıdır ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Sözleşmeleri başta olmak üzere çok sayıda belge ile teminat altına alınmıştır. Türkiye, bu uluslararası sözleşmelerin tarafıdır.

Demokratik, sosyal bir hukuk devleti olmanın gereklerinin en önemli unsurlarından birisi de sendikal özgürlüklerdir. Sendikal hak ve özgürlüklerin ihlali aynı zamanda insan hakları ihlalidir. Demokrasinin geliştiği ülkelerde sendikal hak ve özgürlükler de gelişmiştir. Aynı şekilde sendikal faaliyetlerin geliştiği ülkelerde, demokrasi de daha güçlüdür.

Kamu çalışanlarına toplu sözleşme hakkı, 2010 yılında yapılan Anayasa değişikliği ve 2012 yılında düzenlenen 4688 sayılı “Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu” ile uygulanmaya başlanmış ve bu tarihten sonra yedi toplu sözleşme imzalanmıştır.

Grev hakkı tanınmadan yürütülen bir toplu sözleşme görüşmesi, kamu çalışanlarının gerçek gereksinimlerinin karşılamada etkisiz kalmaktadır. Ayrıca toplu sözleşme görüşmelerini yalnızca mali ve sosyal haklarla sınırlandırmasıyla kamu çalışanlarının can yakıcı sorunları göz ardı edilmektedir. Yandaş konfederasyon ile siyasi iktidar arasında yapılan toplu sözleşme görüşmelerinde her seferinde emekçiler lehine çıkan tek bir olumlu sonuç olmamıştır.

Kamu emekçilerinin örgütlenmelerinde yasalardan kaynaklanan engellerin dışında yandaş sendikacılığın baskı ve engellemeleri mevcuttur. Ancak gerek yandaş sendikaların gerek idarecilerin tüm baskı ve engellemelere karşı tek çözüm örgütlü mücadeledir.

Sağlıkta Dönüşüm Programının hayata geçirilmesiyle sağlık çalışanları giderek itibarsızlaştırılmıştır. Sağlıkta şiddet ile etkin ve bütüncül bir mücadele yürütülmemekte, sağlık hizmeti sunan kurum ve kuruluşlarda şiddetsiz gün geçmemektedir.

Her geçen gün daha da kötüye giden çalışma koşullarında hizmet üreten, yoksulluk sınırının altında yaşamaya mahkûm edilen sağlık çalışanları için tek çözüm Genel Sağlık-İş'tir.

Genel Sağlık-İş, pandemide, depremde, her türlü afet durumunda en ön saflarda canı pahasına görevini yapan sağlık ve sosyal hizmet emekçilerinin; insanca yaşam ve çalışma koşulları için örgütlü birliğini sağlayarak, hukuki meşru zeminde, mücadelecilik sendika anlayışıyla çalışanların haklarına, kazanımlarına ve beklentilerine sahip çıkmaya kararlıdır.

Genel Sağlık-İş sağlık ve sosyal hizmet emekçilerinin sendika özgürlüğü, grev ve toplu sözleşme hakkı, mali ve sosyal hakları için verdiği meşru mücadelesini kararlılıkla sürdürecektir.

Dr. Derya UĞUR

Genel Sağlık-İş Sendikası Genel Başkanı

genelsaglikis

genelsaglikis

Genelsaglikis

genelsaglikis.org.tr

UMUDU BÜYÜTÜYÖRÜZ...

Genel Sağlık-İş olarak, tüm sağlık emekçileriyle ve üyelerimizle 2025 Ocak ayından itibaren aylık bültenlerimizle bir araya gelmeye başlıyoruz.

Yolumuz açık olsun!

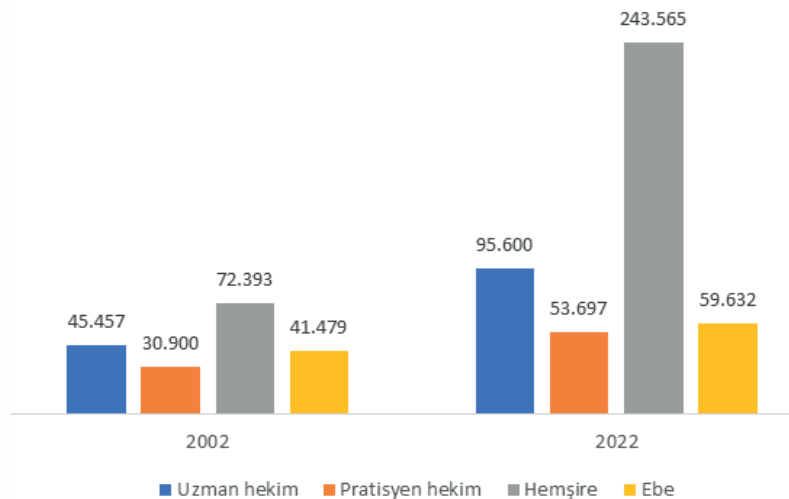
2022 yılı verilerine göre, ülkemizde Sağlık Bakanlığına, üniversite hastanelerine ve özel hastanelere bağlı olarak çalışan toplam 1 milyon 350 bin 528 kişiden oluşan dev bir sağlık emekçisi ordusu bulunmaktadır. Sayılarla ülkemizdeki sağlık personelinin yönetimi konusunda şu hususlara dikkat çekilebilir:

- Ülkemizde toplam 194.688 hekim bulunmaktadır. Hekimlerimizin statülerine göre dağılımı uzman hekim 95.600, pratisyen hekim 53.697, asistan hekim 45.391 ve diğ. hekim 42.359 biçimindedir.
- Ülkemizdeki sağlık personelinin 38.981'i eczacılardan oluşmaktadır.
- Hemşirelerin sayısı 243.565, ebelerin sayısı ise 59.632 kişidir.
- Diğer statülerde konumlanan sağlık personelimiz toplam 232.661 kişiden oluşmaktadır.
- Ülkemiz genelinde sağlık hizmetlerinde toplam 538.642 kişi hizmet alımı yoluyla istihdam edilmektedir.

Bazı statülerdeki sağlık çalışanlarında 2002-2022 yılları arasında yaşanan değişim ise şu şekildedir:

Görüldüğü gibi, Türkiye'de tüm statülerdeki sağlık çalışanlarının sayısı 2002-2022 dönemi arasında ciddi bir artış göstermiştir. Artış oranı uzman hekimlerde %100'e yaklaşırken hemşirelerde ise üç katı aşmaktadır.

Hazır rakamlardan konuşurken, ülkemizde ve diğer bazı ülkelerde yaşanan nüfus değişimine de değinmek doğru olacaktır.

(Tüm istatistik ve infografikler, Sağlık Bakanlığı Sağlık İstatistikleri Yıllığı 2022'den alınmıştır.)

genelsaglikis

genelsaglikis

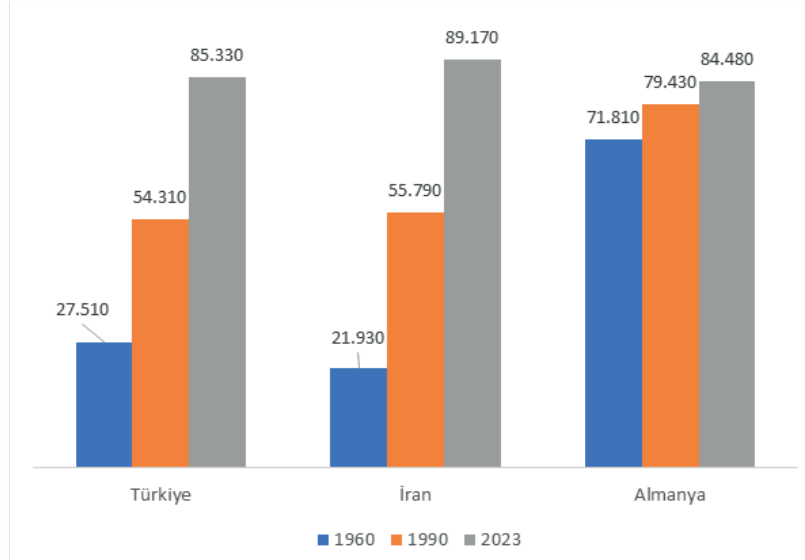

Genelsaglikis

genelsaglikis.org.tr

Türkiye, İran ve Almanya'nın 65 Yıllık Demografik Değişimi

Türkiye, İran ve Almanya'nın son 65 yıllık süreçte yaşadığı demografik değişim süreci incelendiğinde, iki ülkenin nüfusunun bu dönemde 60 milyon kişiye yakın arttığı, Almanya'da ise bu sayının yalnızca 12 milyon kişide kaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bütüncül bir değerlendirme yapıldığında, Türkiye'de doğum kontrolünden göç politikasına, nüfus planlamasından demografik politikalara kadar çok boyutlu sorunların bulunduğunu söylemek güç değildir.

Yeniden asıl konumuza dönecek olursak.

Nüfus planlaması yapılırken eğitim, sağlık, sosyal güvenlik, barınma ve güvenlik gibi temel ihtiyaçların nasıl karşılanacağını, nüfusun tüm katmanlarının beslenme gereksinimlerinin nasıl giderileceğini de düşünmek gerekir. Dolayısıyla hayvancılığın, tarımın ve sanayinin de planlanması gerekir. Nihayetinde bakkal dükkânı değil devlet yönetiyorsunuz, öyle değil mi?

Tüm bu işler için mali kaynak yaratmak, işgücü planlamasını gerçekleştirmek, dolayısıyla da istihdam yaratmak gerekir. Planlı ve kamucu bir anlayışın bulunmadığı ortamda ise kaçınılmaz şekilde çeteler, yasa dışı çıkar çevreleri ürer. Memleketin her yerinde özel okullar ve hastaneler açılır. Temel gereksinimler piyasalaştırılır.

Sormak gerekir: Sizce bir insan neden özel hastane kurar? Amaç topluma hizmet midir yoksa para kazanmak mı? Tabii ki her özel işletmenin doğası gereği ilk hedefi para kazanmak, kar etmektir. Bu düşüncenin ortaya çıktığı ilk andan itibaren insana dair her şey, yaşama hakkı dahi pazarda, mezatta satılır hale gelir.

Büyük bir ülkeyiz. Rakamlar hem gündelik hayatta hem de siyasette oradan oraya uçuşuyor. Peki, bu rakamlar gerçekte bize neyi ifade ediyor?

Sağlık Bakanlığı tarafından 2023 yılında poliklinik sayısının 850 milyon, acile başvurusu sayısının ise 150 milyon olduğu açıklandı. OECD ülkeleri arasında bu sayının en yüksek olduğu ülkelerden biriyiz. Acil servise başvuru oranlarını incelediğimizde, dünya genelinde nüfusundan daha fazla başvurunun gerçekleştiği tek ülke biziz. Sağlık birimine başvurma sayısında Avrupa'da, acile başvurularda ise dünyada birinciyiz. Koruyucu sağlık temelinde kurulduğu iddia edilen sağlık sistemiyle randevu sorusunu çözemiyor, ancak her yıl artan hasta ve hastalık sayısı ile övünüyoruz. Daha doğrusu, övünüyorlar.

Halk sağlığını koruyamamanın ne olduğunun bilincinde değiller. Hastalığın övünülecek bir şey olmadığını anlayamıyorlar. Bu konuyu halkımıza havale ediyoruz. Bizim açımızdan asıl mesele, iş yükü...

Dünyanın hiçbir yerinde görülmeyen kapsamda bir iş yükü ve angarya Türkiye'deki sağlık hizmetlerine reva görülüyor. Sağlık birimlerine başvuru oranında Avrupa ve dünya ile yarışırken nüfusa oranla en az sağlık personeline sahip olan ülkeler arasındayız. Bakın, OECD rakamları bize ne söylüyor.

genelsaglikis

genelsaglikis

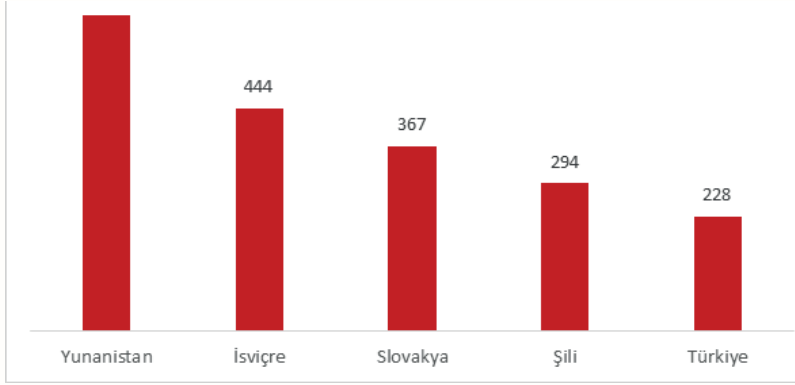

Genelsaglikis

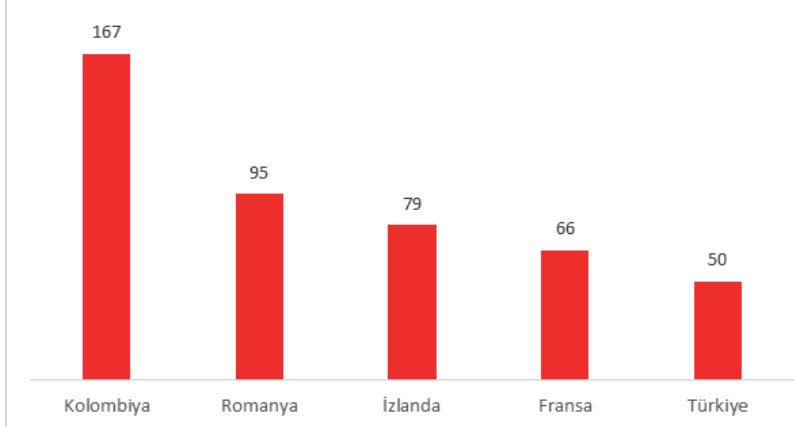
genelsaglikis.org.tr

100 Bin Kişi Başına Düşen Hekim Sayısı

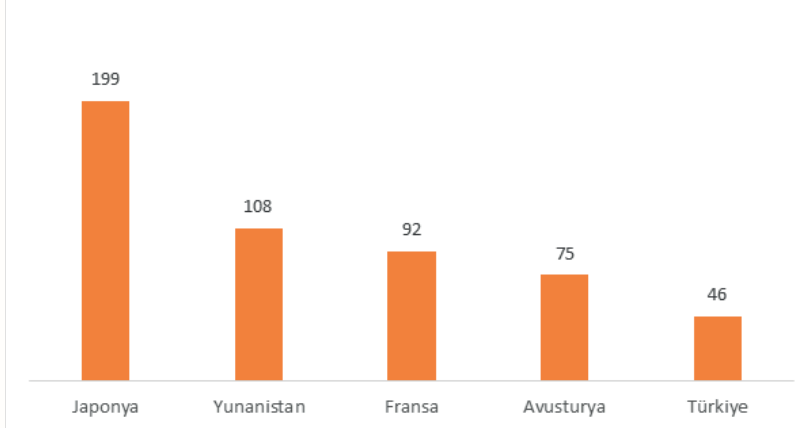
OECD ülkeleri içerisinde kişi başına düşen hekim sayısının en düşük olduğu ülke Türkiye'dir. Türkiye'de bu konuda kaydedilen sayı, sağlık hizmetlerinin bir dönem tamamen piyasalaştırıldığı Şili'nin dahi gerisindedir.

100 bin kişi başına düşen diş hekimi sayısı

Durum, diş hekim sayısında da bir farklılık göstermemektedir. Türkiye bu konuda kaydedilen 100 bin kişi başına düşen 50 diş hekimi sayısı ile OECD ülkelerinden yalnızca İrlanda, İsveç ve Meksika'dan daha iyi bir konum elde edebilmiştir.

100 bin kişi başına düşen eczacı sayısı

Türkiye'de 100 bin kişi başına düşen eczacı sayısı, komşumuz Yunanistan'ın dahi yarısından azdır. Bu göstergede ülkemizin daha iyi sahip değerlere olduğu OECD ülkeleri yalnızca Hollanda ve Kolombiya'dır.

genelsaglikis

genelsaglikis

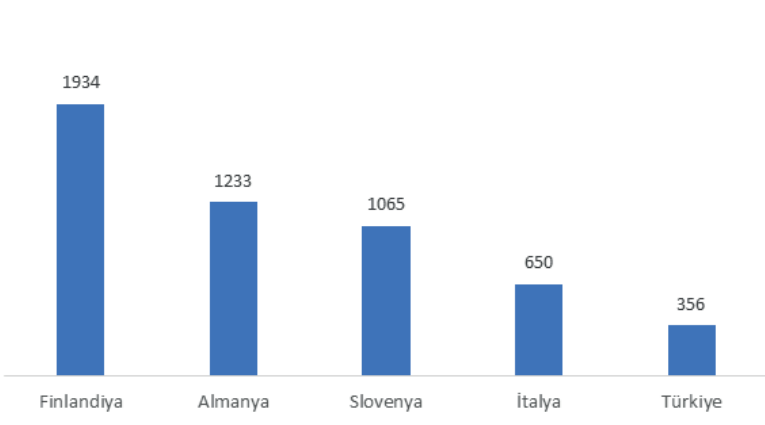

Genelsaglikis

genelsaglikis.org.tr

100 bin kişi başına düşen ebe ve hemşire sayısı

Hekimlerdeki durumun bir benzeri ebe ve hemşireler için de geçerlidir. Türkiye, bu gösterge açısından OECD ülkeleri içerisinde en kötü konuma sahiptir. Öyle ki ülkemizdeki 100 bin kişi başına düşen ebe ve hemşire sayısı, Covid-19 pandemisi döneminde sağlık sisteminin çöktüğü iddia edilen İtalya'nın dahi gerisindedir.

22 yıllık bir iktidar, sağlıkta dönüşüm propagandası, "Şahsım" hayali ile başlayıp şehir hastaneleri ile devam eden, bir efsane gibi kulaktan kulağa yayılan, aslında yılan hikayesin dönüşen ve nihayet bugün gelinen noktada randevu dahi alınamayan poliklinik

hizmetleri, gereğince uygulanamayan koruyucu sağlık hizmetleri durma noktasına gelmiş, sağlık emekçileri ise tükenmiştir.

Ülkemizde sağlık hizmetleri durma noktasına gelmiş, sağlık hizmetleri ise tükenmiştir. Bu sistemde ısrar edilmesi artık iyi niyetle açıklanamaz durumdadır ve yıkıcı sonuçların yaşanması muhtemeldir. Hatadan dönülmemesi halinde oluşacak kamu zararının önlenemez sonuçları olacaktır.

Sonuç itibarıyla, yarına dahi bırakılamayacağını düşündüğümüz, hemen bugünden yapılmasını gerekli gördüğümüz dört temel talebimiz şu şekildedir.

1. Sağlık hizmetlerinin ticarileştirilmesinden vazgeçilmesidir. Sağlığın temel bir insan hakkı olduğu gerçeği, nitelikli sağlık hizmetlerinin parasız ve ulaşılabilir bir temelde verilmesi gerektiği, bunların tümünün her Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı için bir hak olduğu ön kabulünden hareketle, Atatürk'ün başlatmış olduğu ulusal, kamucu ve halkçı sağlık politikalarına bir an önce dönülmelidir.
2. Sağlık ve sosyal hizmetler işkolunda istihdam edilen tüm çalışanların ücretlerinde, en düşüğü yoksulluk sınırının üzerinde olacak şekilde kademeli artış yapılmalı, tüm ödemeler emekliliğe yansıtılacak şekilde tek kalemde ödenmelidir.
3. Kamuda bölünmeyi ve güvencesizliği derinleştiren sözleşmeli tüm istihdam statülerine son verilerek, tüm kamu emekçileri için kadrolu ve merkezi bütçeden maaş alacakları bir istihdam uygulamasına geçilmeli, gelecek kaygısına son verilmelidir.
4. Sağlıkta şiddeti gerçekten önlemeye yönelik, caydırıcı bir Sağlıkta Şiddet Yasası acil olarak çıkartılmalıdır.

Genel Sağlık-İş olarak 14 yıllık bir mücadele sonucunda sağlık emekçilerinin güven duyduğu gerçek bir sendikal mücadele zeminini oluşturduğumuza inanıyoruz. Şimdi bu sağlam zemini yüzbinlerce sağlık emekçisi ile buluşturma zamanı. Taleplerimizi, taleplerimiz için nasıl mücadele edeceğimizi konuşmaya devam edeceğiz.

Ali Kemal AKGÜL

Genel Sağlık-İş Sendikası Genel Basın Yayın ve Eğitim Sekreterleri

genelsaglikis

genelsaglikis

Genelsaglikis

genelsaglikis.org.tr

YAP-İŞLET-DEVRET İLE YAPILAN YOLLAR AMBULANSLARA YASAK

Türkiye’de Kamu ve Özel iş birliği ile, kamu kaynaklarının etkin ve verimli olarak kullanılmasının amaçlandığı Yap-İşlet-Devret Modeli ülkemizde ilk 1994 yılında çıkarılan 3996 sayılı kanun ile hayata geçirilmiştir.

Yap-İşlet-Devret Model’inin uygulanmasında kamu adına ciddi dezavantajlar ortaya çıkmıştır. Bunlar;

1. Kamu Maliyesine Uzun Vadeli Yük Getirmesi.
2. Kamu Denetiminde Zorluklar.
3. Yüksek Maaliyetler.
4. Kullanıcı Ücretleri.
5. Gelir Garantileri ile Riskin Devlet Üzerine Kalması.
6. Proje Sonrası Belirsizlik.

Ülkemizde de son yıllarda yapılan otoyol ve köprüler Yap-İşlet-Devret Modeli ile yapılmaktadır. Otoyol ve köprüleri inşa edecek olan yüklenici firmalar tarafından hazırlanan şartnamede “Muaf Araçlar Listesi” adı altında bir liste hazırlanmış, Acil Yardım Ambulanslarının geçişleri şarta bağlanmıştır.

Ocak 2024 tarihinde bir ilimizin valiliğinden İl Sağlık Müdürlüğü’ne giden yazıda “..... plakalı ambulansımızınotobanı

gişesinden kesilen geçiş ücretleri ve tarafınca yapılan muafiyet başvurusuna karşılık gelen Karayolları Genel Müdürlüğü yazıları incelenmiştir.

Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından belirlenen, Yap-İşlet-Devret Modeli ile ihale edilmiş olan ve sözleşme hükümleri uyarınca Görevli Şirketler tarafından işletilen otoyol ve köprülerden geçiş ücretlerinden muaf tutulacak araçlarla (Muaf Araç) ilgili kriterlere uyulması gerekmektedir.

Bu nedenle Başkanlığınıza bağlı 112 ekiplerinin, söz konusu sözleşmedeki “Sağlık Kuruluşlarına Ait Araçlara, otoyolda olabilecek herhangi bir kaza veya olağan dışı durumlara, “Olay Müdahale Tutanağı” düzenlemek suretiyle sadece o geçiş için muafiyet verilebilmektedir.” hükmü gereğince hareket edilmesini sağlanması hususunda kamu zararı oluşturmamak adına bilgilendirilmesi hususunda.”

genelsaglikis

genelsaglikis

Genelsaglikis

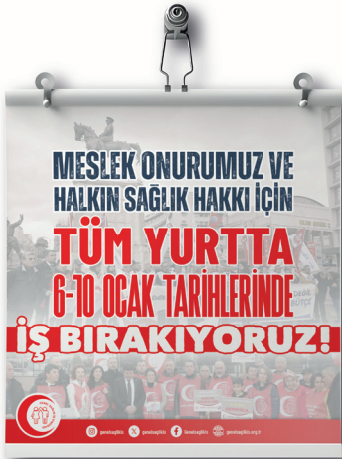
genelsaglikis.org.tr

İlgili yazıda da belirtildiği gibi ambulansların otoyol ve köprülerden geçişlerinin şarta bağlandığı açıkça ifade edilmiştir.

Konuyu bir örnek ile açıklayacak olursak; Denizli-İzmir otoyolu 2024'ün ikinci altı ayında hizmete açıldı. Otoyol Denizli-İzmir arasını iki saate indirdi. Fakat otoyol Yap-İşlet-Devret Modeli ile yapıldığı için yukarıda bahsi geçen Karayolları Genel Müdürlüğü'nün ilgili şartları sağlanmadığı sürece Acil Yardım Ambulansları bu yolu kullanamıyor. Denizli ilinden İzmir iline yapılacak hasta sevkleri, Denizli-Aydın karayolundan yapılmakta, yol süresi üç saate çıkmakta ve yol boyunca ambulanslar 36 adet kırmızı ışıktan geçerek hasta naklini sağlamaktadır. Hasta nakilleri çoğunlukla yoğun bakım ihtiyacı, yeni doğan kuvöz ihtiyacı için yapılmaktadır. Bu hastalar için saniyeler bile önemli iken, otoyol kullanılmadığı için bir sonraki sağlık kurumuna ulaşım süresi uzamaktadır.

Türkiye'de bu model ile inşa edilen bütün otoyol ve köprülerde aynı sıkıntılar yaşanmaktadır. Bazı iller geçici çözümler ile günü kurtarsa da bu konu ülkemizde verilen Acil Sağlık Hizmetlerinde gecikmelere sebep olmaktadır. Hastalarımızın sağlığı, güvenliği ve çalışan güvenliği açısından söz konusu otoyollar ve köprüler ile ilgili acil bir düzenleme yapılması gerekmektedir.

Yüksel GÜLEN
Genel Sağlık-İş Sendikası
Denizli Şubesi Basın Yayın ve Eğitim Sekreteri

genelsaglikis

genelsaglikis

Genelsaglikis

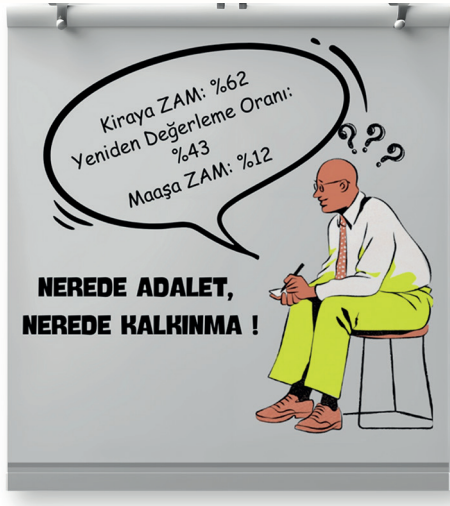

genelsaglikis.org.tr

GENEL SAĞLIK-İŞ SENDİKASI

7. DÖNEM TOPLU SÖZLEŞME 2024-2025 Taleplerimiz

1. Sağlıkta dönüşüm programına son verilmeli, sağlık hizmetinin eşit, ücretsiz, ulaşılabilir ve nitelikli bir kamu hizmeti olarak yürütülmesi için gerekli politikalar oluşturulmalıdır.
2. Tüm sağlık ve sosyal hizmet kolu kamu çalışanlarının ücreti kıdem derece gözetilerek en düşük devlet memuru maaşı Birleşik Kamu-İş Konfederasyonunun Aralık ayı verilerine göre yoksulluk sınırı olan 71 bin 48 TL'nin üzerine çıkarılmalıdır.
3. Sağlık ve sosyal hizmet emekçilerine yapılan tüm ödemeler (taban, teşvik, nöbet vs. tüm ek ödemeler) emekliliğe yansıtılarak tek kalemde ödenmelidir.
4. Enflasyon farkı tüm ücretlere aylık yansıtılmalı, kamu emekçilerinin alım gücü korunmalıdır.
5. Kamu emekçilerine 2025 yılı için %50+%50, 2026 yılı için %50+%50 artış yapılmalıdır.
6. Sağlık hizmeti verilen kurum ve kuruluşlarda sağlıkta şiddeti önlemeye yönelik; güvenlik görevlisi, panik düğmesi vb. tedbirler ivedilikle hayata geçirilmelidir.
7. Gelir vergisi dilim oranları yüzde 15'te sabitlenmelidir.
8. Sözleşmeli modellere son verilerek kadrolu, güvenceli çalışma modeli esas alınmalıdır.
9. Fiili hizmetsüresizammı (yıpranma payı hakkı) yıl başına 90 gün olarak tüm sağlık ve sosyal hizmet çalışanlarını ve geçmiş yılları da kapsayacak şekilde düzenlenmelidir.
10. 7/24 hizmet üreten sağlık ve sosyal hizmet iş kolunda gece çalışma saat ücreti normal nöbet saat ücretinin iki katı olarak belirlenmelidir.

Karikatürler: Gökhan Yılmaz

genelsaglikis

genelsaglikis

Genelsaglikis

genelsaglikis.org.tr

**"Cesurun bakışı,
korkağın kılıcından
keskindir."**

**Dik durarak hakkını almak için
Liyakat, adalet ve çalışma barışı için**

YÜRÜMEK

*Yürümek;
yürümeyenleri
arkanda boş sokaklar gibi bırakarak,
havauları boydan boya yarıp ikiye
bir mavzer gözü gibi
karanlığın gözüne bakarak
yürümek!..*

*Yürümek;
dost omuzbaşlarını
omuzlarının yanında duyup,
kelleni orta yere
yüreğini yumruklarının içine koyup
yürümek!..*

*Yürümek;
yolunda pusuya yattıklarını,
arkadan çelme attıklarını
bilerek
yürümek...*

*Yürümek;
yürekten
gülerekten
yürümek...*

GÜÇLÜ OL! ÜYE OL GÜÇLÜ OL! ÜYE OL GÜÇLÜ OL! ÜYE OL GÜÇLÜ OL! ÜYE OL

www.genelsaglikis.org.tr

GENEL SAĞLIK-İŞ

Genel Sağlık ve Sosyal Hizmet Kolu Kamu Çalışanları Sendikası

**Gücünü Çalışandan Alan
Türkiye'nin Yükselen Sendikal Gücü**